MANIFESTĂRILE ŞTIINŢIFICE ALE INSTITUTULUI „BUCOVINA" AL ACADEMIEI ROMÂNE DIN 2014

Die wissenschaftlichen Veranstaltungen des „Bukowina"-Instituts der Rumänischen Akademie 2014

(*Zusammenfassung*)[*]

Die 2009 institutionalisierten Kolloquien des „Bukowina"-Instituts, die sich über die zwei grossen wissenschaftlichen Forschungsprogramme erstrecken – „Die Bukowina. Buch, Kultur, Zivilisation" und „Die Bukowina. Identität, Traditionen, Werten" – und als wichtigste Unterstützungmittel und Ausdrucksformen des inneren wissenschaftlichen Lebens des Instituts betrachtet werden – so der Veranlasser derselben, Vasile I. Schipor, wissenschaftlicher Forscher und Sekretär des Instituts und Redaktionssekretär der Zeitschrift „Analele Bucovinei" – haben einige vorrängige Ziele: – die Förderung der Kultur- und Zivilisationswerten (der Kulturerbe) der Bukowina; – die Entdeckung einiger neuen Verständnis- und Deutungsperspektiven mit Bezug auf den Bukowiner kulturellen Raum und auf das hiesige kulturelle Phenomän; – die Anregung der Konkurrenzfähigkeit/konkurrenzfähigen Zusammenarbeit zwischen den Forschern, um den Anforderungen der fundamentalen nationalen und europäischen Grenzforschung gewachsen zu werden; – die Anregung, Bildung und Befestigung eines neuen und modernen Bewusstseins bezüglich des Wertes des eigenen Patrimoniums als Bestandteil des europäischen; – das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina. Der weiterliegende Beitrag bezieht sich auf die wissenschaftlichen Kolloquien, die vom „Bukowina"- Institut 2014 veranstaltet wurden, und gleichzeitig auf die internationale, jährlich organisierte wissenschaftliche Tagung, wobei kritische Bemerkungen und Vorschläge für die zukünftige Tätigkeit gemacht werden.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: die historische Bukowina, internes Seminar, wissenschaftliches Kolloquium, die Förderung der Kultur- und Zivilisationswerten der Bukowina, neue Verständnis- und Deutungsperspektiven des Bukowiner Kulturraumes, konkurrenzfähige

[*] Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXII**, *1* (44), p. 317–326, Bucureşti, 2015

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

Zusammenarbeit, das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina, Institutionen der Moderne.

Cea dintâi manifestare ştiinţifică a Institutului „Bucovina" din anul 2014, organizată la Rădăuţi, în 16 mai 2014, este Colocviul ştiinţific internaţional „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie", organizat în colaborare cu Editura „Alexandru cel Bun" din Cernăuţi. Manifestarea este consacrată împlinirii a 20 de ani de la fondarea periodicului „Glasul Bucovinei", revistă trimestrială de istorie şi cultură, patronată de Fundaţia Culturală Română şi, ulterior, de Institutul Cultural Român.

Găzduită de Casa Germană din Rădăuţi, înfiinţată în 1904, manifestarea cuprinde comunicările: – dr. Alexandrina Cernov, m.o. al Academiei Române, redactor-şef al periodicului „Glasul Bucovinei", *Ziarul „Glasul Bucovinei" (1918) şi revista „Glasul Bucovinei" (1994) – tradiţie şi continuitate*; – cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, secretar de redacţie al periodicului „Analele Bucovinei", *„Revista Bucovinei", Bucureşti, 1 aprilie – 1 august 1916*; – prof. dr. Ilie Luceac (Cernăuţi), *Revista trimestrială de istorie şi cultură „Glasul Bucovinei" – un destin care uneşte*; – cercet. şt. dr. Marian Olaru, *Dezbateri istoriografice şi aspecte controversate privind istoria Bucovinei în rubrica **Opinii** a periodicului „Analele Bucovinei"*; – cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, *Revista „Glasul Bucovinei" la 20 de ani de la apariţie*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, *Cultura tradiţională reflectată în paginile periodicului „Glasul Bucovinei"*.

Comunicările, moderate de Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului „Bucovina" şi Alexandrina Cernov, m.o. al Academiei Române, sunt urmate de dezbateri.

După-amiază, lucrările reuniunii continuă cu prezentarea comunicărilor: – cercet. şt. dr. Mihai-Ştefan Ceauşu, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol" Iaşi, *Perspective politice româno-germane în paginile periodicului „Die Wahrheit" (1910)*; – lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, Universitatea „Ştefan cel Mare" Suceava, *Bucovina: memorie, discurs narativ şi provocările identităţii*; – prof. univ. dr. Ştefan Purici, Universitatea „Ştefan cel Mare" Suceava, *Bucovina la începutul Marii Conflagraţii. Stare de spirit, aşteptări, realităţi*; – dr. Lucia Olaru Nenati (Botoşani), *Ştefan cel Mare – mit lucrător şi noumen eminescian*; – Ion Muscalu, scriitor (Iaşi), *Amfilohie Hotiniul – episcop şi cărturar*; – cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă, *Bucovina balneară – Staţiunea balneară Puciosu-Iacobeni într-o descriere de epocă*.

Partea a doua a comunicărilor, moderate de dr. Marian Olaru, director interimar al Institutului „Bucovina", este urmată, de asemenea, de dezbateri.

Semnal editorial, secţiunea tradiţională a manifestărilor ştiinţifice organizate de Institutul „Bucovina" al Academiei Române, cuprinde lucrări cuprinse în programul

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

editorial al Institutului, tipărite la începutul anului 2014, precum şi câteva noutăţi editoriale: – „Analele Bucovinei”, Rădăuţi, anul XX, nr. 2 (41), [iulie-decembrie] 2013, 352 p. (secretar de redacţie Vasile I. Schipor, responsabil de număr Ovidiu Bâtă); – D. Vatamaniuc, *Eminescu în ediţii integrale*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2013, 236 p. (Rodica Iaţencu); – Arthur Loebel, *Geschichtliche Entwicklung des Eisenbades Dorna / Evoluţia istorică a băilor feroase Dorna*, Ediţie bilingvă îngrijită, cu notă asupra ediţiei şi indice de nume: Ovidiu Bâtă; traducerea textului german: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, Iaşi, Editura Terra Nostra, Colecţia „Enciclopedia Bucovinei în studii şi monografii” (36), 2012, XII+280 p. (Ovidiu Bâtă); – George Tofan, *Învăţământul în Bucovina*, Ediţie îngrijită de Traian Duminică, Gavril Irimescu, Gheorghe Giurcă, Suceava, Editura „George Tofan”, 2011, 278 p.; – Dan Pagis, *Poetul cu cerneala secretă*, Ediţie bilingvă, traducere, bibliografie şi postfaţă: Menachem M. Falek; Corectură şi postfaţă: Ion Drăguşanul; Grafică: Radu Bercea, Suceava, Editura Muşatinii, 2014, 142 p.; – „Bucovina literară”, serie nouă, Suceava, anul XXV, nr. 3–4 (277–278), martie-aprilie 2014, 96 p. (Vasile I. Schipor).

Lucrările Colocviul ştiinţific internaţional „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie” cuprind, la sfârşit, concluzii.

Cea de a doua manifestare ştiinţifică a Institutului „Bucovina” din anul 2014 este Colocviul ştiinţific internaţional „Bucovina. Identitate, tradiţii, valori”, consacrat împlinirii a 20 de ani de la apariţia periodicului „Analele Bucovinei”, organizat de asemenea în colaborare cu Editura „Alexandru cel Bun” din Cernăuţi. Acesta se desfăşoară la Cernăuţi (Ucraina), în 17 mai 2014, fiind găzduit de Consulatul General al României.

După deschiderea oficială a reuniunii, condusă de Excelenţa Sa Eleonora Moldovan, Consulul General al României la Cernăuţi, prezintă comunicări: – dr. Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române, *„Glasul Bucovinei” – 20 de ani de la apariţie*; – cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, *„Analele Bucovinei”, periodicul ştiinţific semestrial al Institutului „Bucovina” al Academiei Române. Destinul unui proiect academic*; – prof. dr. Ilie Luceac, *Personalităţi ale vieţii culturale şi ştiinţifice din Bucovina în paginile revistei „Glasul Bucovinei”*; – cercet. şt. dr. Marian Olaru, *Bucovina în perioada interbelică. Consideraţii privind dezvoltarea economică şi socială*; – cercet. şt. dr. Ştefan Purici, *Comunităţile etnice din Bucovina în preajma Primului Război Mondial: între iredentism şi loialism*; – lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, *„Noi” şi „ceilalţi”. Imaginea străinului în scrierile lui Emanoil Grigorovitza*; – conf. univ. dr. Florin Pintescu, *Germanii din judeţul Rădăuţi*

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

în perioada interbelică. Consideraţii demografice, economice, sociale; cercet. şt. dr. Ovidiu Bâtă, *Medici balneologi din Bucovina istorică: Hermann Poras (1835–1899)*.

Cele opt comunicări susţinute sunt urmate de dezbateri şi concluzii.

În intervenţia sa, Eleonora Moldovan, „gazdă remarcabilă" a reuniunii de la Cernăuţi, subliniază însemnătatea manifestării pentru „comunitatea românească şi pentru relaţiile bilaterale" dintre România şi Ucraina, le adresează realizatorilor celor două reviste urarea „de putere de muncă, de colaboratori şi cititori excelenţi", exprimându-şi totodată „dorinţa de a-i avea invitaţi, la următoarea lor întâlnire ştiinifică, şi pe istoricii din Cernăuţi", precum şi asigurarea că „misiunea diplomatică a României la Cernăuţi va acorda în continuare sprijin unor astfel de manifestări ale spiritului, ale lucrării sale pentru recuperarea şi cunoaşterea adevărului istoric" (vezi şi Doina Cernica, *„Analele Bucovinei" şi „Glasul Bucovinei" la o importantă aniversare*, în „Crai nou", Suceava, serie nouă, anul XXV, nr. 6560, 31 mai 2014, p. 5).

După reuniunea de la Cernăuţi, participanţii vizitează Complexul mănăstiresc de la Bănceni-Herţa, unde are loc şi o agapă, trăită în acest ostrov hieratic, de pace şi dragoste lucrătoare, de la marginea unei lumi incendiate, „cu un gând de recunoştinţă pentru înaintaşi şi cu o rugăciune – geană luminoasă în înserarea care stătea să vină", cum notează în cronica sa ziarista de la Suceava, citată mai sus.

Responsabilii acestui proiect aniversar, consacrat celor două periodice contemporane din Bucovina, sunt Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române, şi Marian Olaru, directorul interimar al Institutului „Bucovina". La lucrările reuniunilor de la Rădăuţi şi Cernăuţi participă şi ziarişti din presa regională: Doina Cernica („Crai nou", Suceava), Maria Toacă („Zorile Bucovinei", Cernăuţi), Nicolae Hauca, fotoreporter („Libertatea cuvântului" şi Agenţia de Presă „Euromedia", Cernăuţi).

Cea de a treia manifestare din 2014 este Colocviul ştiinţific „Bucovina. Carte, cultură, civilizaţie", consacrată împlinirii a 25 de ani de la reactivarea Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina. Organizată în cadrul Universităţii de Vară „Ion I. Nistor" a Societăţii pentru Cultură (22–26 septembrie 2014), reuniunea se desfăşoară la sediul din Rădăuţi al Institutului „Bucovina", marţi, 23 septembrie.

În prima sa parte, manifestarea cuprinde şapte referate-impuls : – cercet. şt. III drd. Vasile I. Schipor, *Un mare prieten al românilor din Bucovina: Vasile Alecsandri*; – cercet. şt. III dr. Rodica Iaţencu, *Aspecte privind istoria Bucovinei reflectate în „Glasul Bucovinei", periodic trimestrial de istorie şi cultură, Cernăuţi–Bucureşti, 1994–2013)*; – cercet. şt. III dr. Ovidiu Bâtă, *Scriitori bucovineni colaboratori la revista „Familia": Vasile Bumbac*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, *Bucovina istorică în viziunea academicianului Dimitrie Dan. Oameni, mentalităţi şi culturi*; – cercet. şt. dr. Marian Olaru, *Bucovina şi bucovinenii în Primul Război Mondial –loialism şi iredentism. Preliminarii*; – prof. Carmen Andronachi, *Periodicul*

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

„Septentrion” la împlinirea a 25 de ani de la fondarea sa; – cercet. şt. drd. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, *Johann Karl Umlauff Ritter von Frankwell (1796–1861). Contribuţii la dezvoltarea vieţii culturale din Bucovina*.

Comunicările sunt urmate de o dezbatere tematică, moderată de Vasile I. Schipor, secretarul ştiinţific al Institutului „Bucovina” al Academiei române: *25 de ani de la reactivarea Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina. Bilanţul unei colaborări conjunctural-dezirabile*.

Partea a doua a reuniunii cuprinde, mai întâi, un semnal editorial. În cadrul acestuia, sunt prezentate mai multe cărţi referitoare la Bucovina şi un periodic: – Dumitru Valenciuc, *Arhiereul Eugeniu Laiu Suceveanul (1894–1967)*, Suceava, Editura Cygnus, 2014, 184 p.+ 35 file *Cronică în documente şi imagini* (facsimile); – Paul Braşcanu, *Năluci pe ape – plutaşii*, Iaşi, Editura Stef, 2014, 290 p.; – Traian Rei, *File din viaţă*, [Rădăuţi], Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina, 2014, 198 p. (Vasile I. Schipor); – Gheorghe Schipor, *Domeniul Rădăuţilor, parte a Fondului bisericesc ortodox-român al Bucovinei – studiu documentar*, Suceava, Editura Gheorghe Tofan, 2014, 256 p.; – Laurenţiu Cârstean, *Rostirea şi tăcerea – poezii*, Îngrijitor de ediţie: Stelian Cârstean, Bucureşti, Editura Pandora, 2014, 190 p. (Ovidiu Bâtă); – Victor Iosif, *Vicovu de Jos din povestirile sătenilor*, Rădăuţi, Editura Septentrion, 2013, 511 p. (Elena Pascaniuc); – Acad. Dinu C. Giurescu (coord.), *Istoria românilor*, vol. X, *România în anii 1948–1989*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2013, 1 310 p. (Marian Olaru); – Alexandru-Grigore Pisoschi, *Din heraldica teritorială a Bucovinei istorice, Hotinului şi Herţei*, Prefaţă de prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, m. c. al Academiei Române, preşedintele Filialei Cluj-Napoca a Comisiei Naţionale de Genealogie, Heraldică şi Sigilografie a Academiei Române, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2014, 62 p.; – Maria Toacă, Doina Cernica, *Dulce de Suceava. Amar de Cernăuţi*, Suceava, Editura Muşatinii, 2014, 512 p. (Carmen Andronachi); – Paraschiva Abutnăriţei, Ioan Abutnăriţei, *Monografia comunei Poiana Stampei*, Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Suceava, Editura Muşatinii, 2013, 318 p.; – Nicolae Pentelescu, *Un veac de muzică corală în Ţara de Sus*. Istoria corurilor bisericeşti şi laice, patriotice şi folclorice din zona Bucovinei şi a Moldovei de Nord (1860–1970), Ediţie îngrijită de Justinian-Remus A. Cojocar, preşedinte al Asociaţiei Culturale „Sfântul Mitropolit Dosoftei”, Tipărit cu binecuvântarea Î.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor, Suceava, Editura Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, 2013, 406 p. (Rodica Iaţencu) – „Septentrion”, [Rădăuţi], iunie 2014, 264 p. (Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu).

Semnalul editorial este urmat de proiecţii cu subiect Bucovina: – *Casa Regală de România*, pps Iosi S. Avni, 2 ianuarie 2008; – „Bucovina eternă”, publicaţie ocazională/festivă, editată de conf. univ. dr. Florin Pintescu, Suceava, Asociaţia

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

Culturală Friedrich Schwartz, [2013], 4 p. (Selecţie, pregătire şi prezentare a documentarului: Vasile I. Schipor, în colaborare cu Raluca-Irina Muscă). Iniţiator şi responsabil de proiect este Vasile I. Schipor iar instituţie parteneră, Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina, reprezentată de prof. dr. Corvin Bejinariu, rectorul Universităţii de Vară.

Conferinţa ştiinţifică internaţională „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Dilemele istoriei", cea de a patra manifestare organizată în 2014 de instituţia academică de la Rădăuţi, este a XXII-a sesiune anuală de referate şi comunicări ştiinţifice a Institutului „Bucovina" al Academiei Române.

Lucrările conferinţei încep la Rădăuţi în ziua de 6 noiembrie a.c. În spaţiul generos al Galeriilor de Artă, pus la dispoziţie de Muzeul Etnografic „Samuil şi Eugenia Ioneţ", după deschiderea oficială, ignorată, ca de obicei, de către autorităţile locale şi judeţene, lucrările conferinţei cuprind o ofertă bogată şi diversă chiar din prima zi.

În prima parte a zilei de 6 noiembrie, susţin comunicări: – dr. Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române, director al Editurii „Alexandru cel Bun" din Cernăuţi şi redactor-şef al periodicului „Glasul Bucovinei", *Eminescologia bucovineană. Ilie E. Torouţiu*; – dr. Marian Olaru, directorul interimar al Institutului „Bucovina" al Academiei Române, *Bucovina în Primul Război Mondial. Pregătiri pentru război şi operaţiuni militare 1914–1918*; – dr. Constantin Ungureanu, Institutul de Istorie al Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova, secretar de redacţie al periodicului „Revista de istorie a Moldovei" (Chişinău), *Bucovina în ajunul şi în timpul Primului Război Mondial*; – dr. Ioan Scripcariuc, consilier superior, Serviciul Judeţean Suceava al Arhivelor Naţionale, *Arhivele Bucovinei la 90 de ani. De la Comisiunea Arhivelor Cernăuţi la Arhivele Naţionale Suceava*; – dr. Doina Iavni, Serviciul Judeţean Suceava al Arhivelor Naţionale, *Un fond unic în patrimoniul arhivistic naţional: Inspectoratul Cadastral Bucovina (1820–1949)*; – dr. Arcadie M. Bodale, inspector superior la Serviciul Judeţean Iaşi al Arhivelor Naţionale, *Documente privitoare la românii bucovineni din armata Austro-Ungariei căzuţi în Primul Război Mondial păstrate la Kriegsarchiv din Viena*; – cercet. şt. Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina" al Academiei Române, *Bucovina la începutul Primului Război Mondial în presa de limbă germană din provincie. Studiu de caz: „Bukowinaer Post" şi „Czernowitzer Allgemeine Zeitung", 1914*.

Dintre lucrările înscrise în program, comunicarea dr. Suzana-Iuliana Bodale, inspector superior, Serviciul Judeţean Iaşi al Arhivelor Naţionale, *Începutul Marelui Război analizat din spatele liniilor şi de pe front în amintirile lui Erast Tarangul şi Maximilian Hacman*, este prezentată de Arcadie M. Bodale, iar cea a dr. Ioana Scridon, Facultatea de Geografie, Universitatea „Babeş-Bolyai", Cluj-Napoca, *Istoria trăită a*

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

celor două Războaie Mondiale. Însemnările bucovineanului Peter Schäfer: „Meine Lebensgeschichte”, trimisă din timp la Rădăuţi, nu este prezentată în cadrul reuniunii, fiind destinată doar tipăririi în „Analele Bucovinei”.

Prima parte a lucrărilor mai cuprinde vernisarea Expoziţiei documentare „Arhivele Bucovinei la 90 de ani”, organizată de Serviciul Judeţean Suceava al Arhivelor Naţionale (moderatori: Ioan Scripcariuc şi Doina Iavni), şi dezbateri.

În partea a doua a zilei de 6 noiembrie, susţin comunicări: – dr. Otto-Friedrich Hallabrin, director executiv al Institutului „Bukowina” din Augsburg (Germania), *Aufgaben und Tätigkeit des Landtags der Bukowina am Beispiel der Session 1908 / Sarcinile şi activitatea Dietei din Bucovina. Studiu de caz: sesiunea din anul 1908*; – dr. Ion Filpiciuc, Câmpulung Moldovenesc, *Generalul Iacob Zadik în Bucovina*; – Ligia-Maria Fodor, lector univ. dr., Facultatea de Arhivistică, Academia de Poliţie „Al. I. Cuza”, Bucureşti, *Învăţământul gimnazial de stat în Cernăuţiul habsburgic*; – cercet. şt. dr. Rodica Iaţencu, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Adunarea Deputaţilor, sesiunea 1920–1922*; – dr. Ihor Zhaloba, director al Catedrei pentru Serviciul Diplomatic şi Consular, Academia Diplomatică a Ucrainei, Kiev, dr. Sergij Osaciuk, Cernăuţi, *Konsularberichte als Quelle zur Geschichte der Bukowina in der Zwischenkriegszeit (1918–1940) / Rapoartele consulare ca sursă de istorie a Bucovinei în perioada interbelică (1918–1940)*.

Comunicările susţinute în partea a doua a programului de la Rădăuţi sunt urmate de vii dezbateri şi de precizări organizatorice referitoare la programul din cea de a doua zi a reuniunii.

Vineri, 7 noiembrie, lucrările Conferinţei ştiinţifice internaţionale „Bucovina şi bucovinenii în secolul al XX-lea. Dilemele istoriei” continuă la Hotelul „Ieremia Movilă” din Sucevița, începând cu orele 9,30. Susţin aici comunicări: – Harieta Mareci-Sabol, lector univ. dr., Universitatea „Ştefan cel Mare” din Suceava, *Bucovina şi „straşnica molimă” a secolului al XIX-lea: holera*; – prof. dr. Ilie Luceac, Cernăuţi, *Un fond familial din arhivele Hurmuzaki (unele consideraţii)*; – cercet. şt. Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Bucovina şi bucovinenii în scrierile academicianului Dimitrie Dan. Oameni, mentalităţi, culturi*; – dr. Bogdan-Petru Niculică, Muzeul Bucovinei, Suceava, *O împlinire a arheologiei româneşti: 130 de ani de la naşterea profesorului Teofil Sauciuc-Săveanu (1884–1971)*; – cercet. şt. drd. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *„Calendarul «Glasul Bucovinei»...”, Cernăuţi, 1920–1940. Contribuţia periodicului la emanciparea cultural-naţională a românilor bucovineni*; – dr. Ion Mareş, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Descoperiri arheologice în punctul „Parcări” din Suceava*; – Florin Pintescu, conf. univ. dr., Universitatea „Ştefan cel Mare”, Suceava, *Societăţi*

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

culturale polone în Bucovina în perioada interbelică; – Luzian Geier, Bukowina-Institut, Augsburg, dr. Ovidiu Bâtă, Institutul „Bucovina" al Academiei Române, *Fraţii Righetti din Cernăuţi în Primul Război Mondial*.

Comunicarea dr. Elena Chiaburu, Biblioteca Facultăţii de Ştiinţe Economice a Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, *Consideraţii privitoare la originea câmpulungeană a exarhului Gavriil Bănulescu-Bodoni*, înscrisă în programul conferinţei, este prezentată de Arcadie M. Bodale.

Din păcate, câţiva colaboratori ai Institutului „Bucovina" al Academiei Române, din motive obiective, survenite în preajma reuniunii, nu pot ajunge la Rădăuţi, spre a-şi susţine comunicările: – dr. Mihai-Ştefan Ceauşu, c.s. I, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol" Iaşi, *Problema naţională într-un oraş de la periferia Imperiului (Cernăuţi) în preajma Primului Război Mondial*; – dr. Leon Buburuzan, Gura Humorului, *Particularităţi ale culturii bucovinene la revenirea în Ţara Mamă*; – dr. Aura Brădăţan, muzeograf, Casa Memorială „S. Fl. Marian", Suceava, *Fondul memorial documentar ,,Simeon Florea Marian" din Suceava – 40 de ani de la înfiinţare*.

În tradiţia reuniunilor de la Rădăuţi, programul celei de a doua zile cuprinde un *Semnal editorial*, în cadrul căruia sunt prezentate succint câteva apariţii ale anului: „Glasul Bucovinei", Revistă trimestrială de istorie şi cultură, Cernăuţi-Bucureşti, anul XXI, nr. 1-2 (81–82)/2014, 200 p. (Alexandrina Cernov); Valerian L. Ciofu, *Teofil Sauciuc-Săveanu. Viaţa şi opera*, Ediţie de Cătălin I. Nicolae, Bogdan-Petru Niculică, Iaşi, [Editura] Tipo Moldova, 2014, 142 p. (Bogdan-Petru Niculică); Leon Buburuzan, *Mănăstirea Humorului (Humorul) în cultura şi istoria Bucovinei. La şase veacuri de existenţă*, Suceava, Editura Muşatinii, 352 p. (Vasile I. Schipor); Dragoş Vitencu, *Viaţa lui Ciprian Porumbescu*, Ediţie îngrijită de dr. Aura Brădăţan, Brăila, Muzeul Brăilei–Editura Istros, 2014, 150 p. (Marian Olaru); Petru N. Bărbuţă, *153 de ani de învăţământ la Straja*, Suceava, Editura Muşatinii, 2014, 450 p. (Vasile I. Schipor); Pavel Ţugui, *Primul Război Mondial şi reîntregirea României. Năzuinţe, idei, fapte...*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2014, 144 p. (Marian Olaru).

Şi lucrările de la Sucevița ale conferinţei sunt urmate de dezbateri.

Un spaţiu distinct din programul acesteia este consacrat concluziilor.

Dintre problemele aduse în discuţie la cea de a XXII-a reuniune ştiinţifică anuală, organizată de Institutul „Bucovina" al Academiei Române, câteva merită o atenţie aparte, pentru că interesează şi un public mai larg.

Activitatea ştiinţifică a Institutului „Bucovina" al Academiei Române, care organizează, în acest an, cea de a XXII-a sa sesiune anuală, este remarcabilă şi trebuie să apreciem, în mod deosebit, supravieţuirea instituţiei de la Rădăuţi, continuitatea şi consistenţa demersurilor sale (Ihor Zhaloba, Sergij Osaciuk). Publicarea memorialisticii unor bucovineni, aflate încă în arhive, în ediţii îngrijite, reprezintă o

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

problemă prioritară, de restituire literară, dar şi o obligaţie morală a generaţiilor de astăzi faţă de valorificarea memoriei noastre culturale. Cercetarea documentelor din bogatele arhive de la Viena trebuie să se facă altfel, prin cercetări sistematice, în cadrul cărora să-şi desfăşoare activitatea, în stagii de durată, echipe mixte, formate din mulţi oameni (Arcadie M. Bodale). Din păcate, tinerii de astăzi nu stăpânesc terminologia istorică adecvată, realizând traduceri deficitare (Otto Hallabrin) şi nici nu manifestă o dorinţă reală de a învăţa temeinic şi continuu. Cercetarea ştiinţifică ocupă, pe zi ce trece, un spaţiu tot mai restrâns în instituţiile ştiinţifice din Bucovina, iar „corectarea receptării imaginii” unor evenimente, oameni/personalităţi, grupuri naţionale etc. se face tot mai anevoios şi nu în beneficiul cunoaşterii, al „salvării memoriei culturale” (Elena Pascaniuc), învederând deseori o stranie inaderenţă la spiritul critic, ca moştenire de preţ a spiritualităţii româneşti. La Cernăuţi, continuă interesul pentru cultivarea „istoriilor paralele”, discursul istoriografic ilustrând încă aici, în fosta capitală a Bucovinei istorice, reacţii inactuale, conjuncturale, la „provocările istoriei” contemporane (Alexandrina Cernov, m. o. al Academiei Române). Cu toate eforturile de apropiere de standardele unei societăţi deschise, observabile şi în Bucovina ultimelor două decenii, arhivele noastre de stat continuă să blocheze accesul cercetătorilor la documentele ce privesc probleme diverse, precum proprietăţile boiereşti, vechile familii nobiliare (între altele), unele instituţii (parohii ortodoxe, romano-catolice, protestante, mănăstiri, şcoli etc.), iar arhivele locale, precum cele ale parohiilor şi şcolilor, de exemplu, devin tot mai mult inaccesibile pentru cei interesaţi cu adevărat de cunoaşterea istoriei, prin identificarea şi publicarea documentelor revelatorii pentru cunoaşterea adevărului despre istoria naţională (Vasile I. Schipor). Cărţile şi periodicele, tipărite în tiraje apoape simbolice şi în Bucovina, ca peste tot în România, circulă în continuare cu dificultate, institutele de cercetare primesc fonduri pentru achiziţie de carte numai la sfârşit de an, fiind lipsite de posibilitatea de a-şi îmbogăţi fondurile documentare, în mod firesc, pe întreaga durată a exerciţiului bugetar, prin toate formele de achiziţie, atât în ceea ce priveşte cartea nouă, cât şi achiziţia de carte veche, de pe piaţa liberă, din provincie şi din ţară deopotrivă (Vasile I. Schipor).

Interesul deosebit pentru istorie, în general, şi pentru istoria Bucovinei, în mod special, din primii ani ai ultimului deceniu al veacului trecut, treptat-treptat, s-a stins. În această margine de lume, astăzi constatăm cu amărăciune inexistenţa unui public interesat cu adevărat de receptarea istoriei, de emanciparea sa prin cultură. În spaţiul public, ajuns aproape pustiu, din care, începând cu anul 2000, a fost programatic izgonită comunicarea liberă, sub diversele ei forme de manifestare şi de susţinere organizată a „întreţinerilor luminate”, ca model paideic al devenirii unor noi generaţii de bucovineni (colocviul, conferinţa, congresul, simpozionul, şcoala de vară, clubul de

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)

dezbateri, clubul de lectură etc.), dorinţa „de a învăţa din trecut, pentru ca să avem un viitor” (Marian Olaru) nu mai reprezintă o nevoie organică, la fel de necesară ca pâinea cea de toate zilele, ca apa, ca aerul.

Manifestările ştiinţifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române, organizate în 2014, au scos în evidenţă şi câteva realităţi ce persistă, pentru noi în mod inexplicabil, an de an, mai cu seamă după 2007.

Colocviile Institutului „Bucovina” – principala formă de susţinere şi de manifestare a vieţii ştiinţifice interne – îşi îndeplinesc, şi în 2014, cu dificultate cele câteva obiective prioritare propuse de iniţiator în 2009: – promovarea valorilor culturii şi civilizaţiei (moştenirii culturale) din Bucovina; – descoperirea unor noi perspective de înţelegere a spaţiului cultural bucovinean şi de interpretare a fenomenului cultural de aici; – stimularea competiţiei/colaborării competitive între cercetători, în vederea acomodării acestora cu exigenţele cercetării fundamentale „de frontieră”, la nivel naţional şi european; – stimularea, formarea şi consolidarea unei conştiinţe noi, moderne privitoare la valoarea propriului patrimoniu, ca parte integrantă a patrimoniului european; – emergenţa modelelor culturale energetice, integratoare, în spaţiul fostei Bucovine istorice.

În organizarea sesiunii anuale de referate şi comunicări ştiinţifice nu sunt valorificate, concludent, experienţa şi capabilităţile dobândite de-a lungul anilor şi, în mod deosebit, în activitatea de pregătire a celor dintâi mari manifestări ştiinţifice internaţionale, consacrate cercetării sistematice privind Bucovina, organizate la Rădăuţi în perioadele 31 mai–5 iunie 1996 şi 20–22 septembrie 2000, dar nici experienţa altor institute de cercetare ştiinţifică ale Academiei Române. Modernizarea structurală a activităţii noastre de cercetare ştiinţifică rămâne şi pentru perioada următoare un obiectiv prioritar ce priveşte, în mod firesc, şi modul de diseminare a rezultatelor obţinute, prin apropierea de modelele academice consacrate în viaţa ştiinţifică naţională şi internaţională contemporană.

Vasile I. Schipor

BDD-A32855 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:01:33 UTC)